

Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt. (3700 Kazincbarcika, Tardonai u. 1.)

**Ózd és térségének biztonságos vízellátása
Borsodnádásd-Ózd települések között épülő ivóvíz távvezeték előzetes élővilágvédelmi és
tájvédelmi vizsgálata**

2019

Készítette: Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-066/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tartalom

1. Az érintett területek bemutatása.....	3
2. Az érintett területek természeti állapota.....	4
3. A területen megfigyelt állatfajok jellemzése.....	11
4. A tájkép változása, értékelése.....	12
5. A vizsgálat összefoglalása.....	12
6. Felhasznált irodalom.....	13
7. Fényképmellékletek.....	14
8. Egyéb mellékletek.....	15

Ózd és térségének biztonságos vízellátása
Borsodnádásd-Ózd települések között épülő ivóvíz távvezeték előzetes élővilágvédelmi és
tájvédelmi vizsgálata

1. Az érintett területek bemutatása

1. Bemutató: Borsodnádásd, kisváros az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az Ózdi járásban, a Hódos-patak völgyében, a Heves-Borsodi-dombság, az Upponyi-hegység és a Bükkhát találkozásánál.

A település határa 28,07 km², lakossága 3.079 fő (2018.01.01). Patakmenti település, jellemző a szántóföldi gazdálkodás, legeltetési állattartás, erdőművelés, vadgazdálkodás, kertművelés, az ipari tevékenység lecsökkent, Teljes infrastruktúrával ellátott település. Tengerszint feletti magassága: 218-300 m.

Földrajzi elhelyezkedés: A város az Északi középhegység nagytájban, a Bükk (hegység) középtájban, az Ózdi-hegység kistájban helyezkedik el. Felszínét a harmadkori és idősebb üledékeken képződött vályogon, agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják.

2. Bemutató: Járdánháza, község az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Ózdi járásban, a Hódos-patak völgyében.

A település határa 11,24 km², lakossága 1.852 fő (2015.01.01). Mezőgazdasági település, jellemző a szántóföldi gazdálkodás, kertművelés, az ipari tevékenység nem jellemző. Teljes infrastruktúrával ellátott település. Tengerszint feletti magassága: 184-220 m.

Földrajzi elhelyezkedés: A község az Északi középhegység nagytájban, a Bükk (hegység) középtájban, az Ózdi-hegység kistájban helyezkedik el. Felszínét a harmadkori és idősebb üledékeken képződött vályogon, agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják.

3. Bemutató: Arló, nagyközség az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Ózdi járásban, a Hódos-patak völgyében, tagolt dombvidéken.

A település határa 46,87 km², lakossága 3.554 fő (2018.01.01). Mezőgazdasági település, jellemző a szántóföldi gazdálkodás, erdőgazdálkodás, kertművelés, idegenforgalom. Teljes infrastruktúrával ellátott település. Tengerszint feletti magassága: 182-262 m.

Földrajzi elhelyezkedés: A község az Északi középhegység nagytájban, a Bükk (hegység) középtájban, az Ózdi-hegység kistájban helyezkedik el. Felszínét a harmadkori és idősebb üledékeken képződött vályogon, agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják.

4. Bemutató: Ózd (Hódoscsépany), város az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az Ózdi járásban, annak székhelye, a Gömöri-Hevesi dombságon. A település határa 11,81 km², lakossága 32.564 fő (2018.01.01). Ipari település, de jellemző a mezőgazdálkodás is, kertművelés. Teljes infrastruktúrával ellátott település. Tengerszint feletti magassága: 181-274 m.

Földrajzi elhelyezkedés: A város az Északi középhegység nagytájban, a Bükk (hegység) középtájban, az Ózdi-hegység kistájban helyezkedik el. Felszínét a harmadkori és idősebb üledékeken képződött vályogon, agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják.

Az érintett négy település klíma adatai:

Évi napsütéses órák száma: 1.900 óra

Évi felhőzet: 60% borultság

Derült napok száma: 70 nap

Borult napok száma: 120 nap

Ködös napok száma: 40 nap
 Évi középhőmérséklet: 8,5 C°
 Fagyos napok száma: 110 nap
 Átlagos évi legmagasabb hőmérséklet: 33,0 C°
 Átlagos évi legalacsonyabb hőmérséklet: -19,0 C°
 Évi párányomás: 7,2 mm
 14 órás légnedvesség évi átlaga: 62%
 Évi csapadékmennyiség: 550 mm
 Havas napok száma: 25 nap
 Szélirány évi gyakorisága (*Eger állomás adatai*): ÉNy-É-Ny-DNy-ÉK-K-DK-D.
 Évi tengerszint fölötti légnyomás: 1016,8 hPa

2. Az érintett területek természeti állapota

A tervezett munka és környezete

Az ÉRV Észak Magyarországi Regionális Vízművek Zrt. Ózd és térsége biztonságos vízellátása céljából Borsodnádásd és Ózd városok között ivóvíz távvezeték építését tervezi.

Borsodnádásd-Ózd települések között tervezett ivóvíz távvezeték helyrajzi számai:

Település	Helyrajzi szám	Védettség
<i>Borsodnádásd</i> város	035	
	0145/1	
	0145/4	
	0145/5	
	0145/7	
	0156	
	286	
	287/7	
	288/1	
	289	
	497	
	498	
	1034/5	
	1098	
	1114	
	1124	
	1128	
	1132	
	1191	
	1192/2	
	1787/1	
	1787/2	
	1788/1	
	1788/5	
<i>Járdánháza</i> község	0112/2	
	0167	Natura 2000 (<i>HUBN20015</i>)
	783/1	

	836	
<i>Arló</i> község	031	
	604/1	
	1353/4	
<i>Ózd</i> város	0571	
	8013	
	8044	
	8183	
	8226/1	
	8227/2	
	8227/6	
	8239/7	
	8241	
	16555/3	
	19160	
	19582	
	19586	

A tervezett ivóvíz távvezeték Borsodnádásd és Ózd között további vízellátás kívánja biztosítani Arló és Járdánháza községekben a meglevő csatlakozási helyeken át.

A tervezett ivóvíz távvezeték térképi ábrázolása szerint: a V-1-0 tervezési nyomvonala: 16.152,0 m, míg a V-1-1 jelölésű vezeték nyomvonala: 530,0 m, összesen: 16.205,0 m. A tervezett távvezeték (V-1-0) nyomvonala hosszú szakaszokon érinti a belterületet, belterületen kívül (*aszfaltozott*) utak mellett, kerékpárút (*volt ipari vasút*) azok jobb vagy bal oldalán vezet, már átalakított környezetben. A nyomvonal a Hódos-patakot a 12+776 szelvényben a közúti hídon át, majd a 10+243 szelvényben védőcsővel, a 4+093 szelvényben szintén védőcsőben a patakmeder, rézsű és mederfenék megbontása nélkül keresztezi. A nyomvonalban megépítésre kerülnek a szükséges kiszolgáló létesítmények, így vasbeton aknák az ürítési és mosatási célból.

A vezeték az ismertetett hrsz-okat keskeny sávban (*nyomvonalban*) érintik, itt kerül elvégzésre az árok kiásása, a vezeték és egyéb létesítmények beépítése, legvégén az árok betöltése és a környezet eredeti állapotba történő visszaállítása.

A még nyitott árokból napi rendszerességgel az oda beesett állatfajokat (*békák, gőté, siklók vagy akár kisebb testű emlősök, házi állatok*) össze kell gyűjteni és biztonságos helyen szabadon kell engedni.

A jellemző, leginkább a mezőgazdasági hasznosítás következtében, a növénytársulások igen szegényesek, az útpadka és árok karbantartása, a közterületek kaszálása következtében csak az útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950) és taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991), tud megtelepedni. A Hódos-patak mentén nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939) társulás jellemző igen szegényes fajszámmal. A település szűk völgyeiben, ott ahol a lakóépületek csak egy oldalon épültek az erdő, hegyvidéki gyertyános tölgyes (*Carici pilosae-Carpinetum Neuhausl & Neuhauslová* 1964 em. Borhidi 1996), középhegységi cseres tölgyes (*Quercetum petraea-cerris* Soó 1963), lehúzódik a telkek, utak széléig.

A tervezett nyomvonal nem esik országos jelentőségű védett területbe, közvetlen környezetében az Izra-völgy és az Arló-tó különleges természetmegőrzési terület, HUBN 20015 jelölésű Natura 2000 terület található és 360 m-es szakaszon keresztezi a nyomvonal a Járdánháza 0167 hrsz-ú területet, de arra káros hatást nem gyakorol. A Nemzeti Ökológiai Hálózat részeként, érintett a 95452 számú „védőövezet”, 95363 számú „védőövezet”, 95447 számú

„védőövezet”, 84152 számú „ökológiai folyosó”, 87478 számú „magterület”-t érinti, ezekre azonban káros hatást nem gyakorol.

Növényvilág

Flóratartomány

A terület a Pannóniai flóratartományba (*Pannonicum*) tartozik.

Flóraidék

A magyar Középhegység - *Ősmátra* - flóraidéke (*Matricum*).

Flórajárás

Bükk-hegység (*Borsodense*) flórajárás része.

Vegetáció jellemzése

A nyomvonal mentén lakott és beépített területek, középhegységi üde erdők, patak menti vizes élőhelyek találhatók. A vizes, nedves helyeken eluralkodott az invazív, bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) és a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*).

A tervezett szennyvízvezeték és tisztító telep nyomvonalába eső társulások és a társulásokat jellemző növényfajok ismertetése

1. Útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950)

Ezen belül:

Mezei aszatos (*Cirsietum lenceolati-arvensis* Morariu 1943)

Jellemző növényei:

Uralkodik a közönséges tarackbúza (*Agropyros repens*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra* ssp. *nigra*), a bürök (*Conium maculatum*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*) és a pitypang (*Taraxacum officinalis*).

2. Taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

Domináns az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori és jellemző a nagy útifű (*Plantago major*).

3. Nádas társulások (*Phragmition australis* Koch 1926)

Ezen belül:

Nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939)

Jellemző növényei:

A fajszegény társulásban domináns a keskenylevelű gyékény (*Typha angustifolia*) szálanként a széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*) és a nád (*Phragmites australis*).

4. Közép-európai gyertyános tölgyesek (*Carpinion betuli* Issler 1931)

Ezen belül:

Hegyvidéki gyertyános tölgyes (*Carici pilosae-Carpinetum Neuhausl & Neuhauslová* 1964 em. Borhidi 1996). középhegységi cseres tölgyes (*Quercetum petraea-cerris* Soó 1963),

Jellemző növényei:

Edifikátor faj a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*) és a gyertyán (*Carpinus betulus*), kisérő fafajok a madárcseresznye (*Cerasus avium*) és a kislevelű hárs (*Tilia cordata*), de gyakori a korai és mezei juhar (*Acer platanoides*, *Acer campestre*).

5. Szubkontinentális száraz tölgyesek (*Potentillo albae-Quercion petraeae* in Zólyomi et al. 1967)

Ezen belül:

Középhegységi cseres tölgyes (*Quercetum petraea-cerris* Soó 1963),

Jellemző növényei:

Lombkoronaszintjében jellemző az aranytölgy (*Quercus dalechampii*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), a cser (*Quercus cerris*). Elegyfája a mezei juhar (*Acer campestre*). Cserjefajai a gyepürózsa (*Rosa canina*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), fagyal (*Ligustrum vulgare*).

6. Keményfaligetek (*Alnion incanae* Pawlowski in Pawlowski & Wallisch 1928)

Ezen belül:

Hegyi égerliget (*Carici brizoidis-Alnetum* I. Horv. 1938 em. Oberd. 1953)

Jellemző növényei:

Jellemző faja a mézgás éger (*Alnus glutinosa*). Lágyszárúak közül a hamvas szeder (*Rubus caesius*), salátaboglárka (*Ranunculus ficaria*), erdei tisztesfű (*Stachys sylvatica*).

(TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás Típusok /Borhidi 1993/ feltüntetésével)

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
1,	<i>Abies alba</i> Mill.	jegenyefenyő	K	C
2,	<i>Acer campestre</i> L.	mezei juhar	K	G

3,	<i>Acer platanoides</i> L.	korai juhar	K	G
4,	<i>Achillea millefolium</i> L.	közönséges cickafark	TZ	DT
5,	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	fehér vadgesztenye	G	I
6,	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	közönséges párlófű	TZ	DT
7,	<i>Agropyron repens</i> (L.) P. B.	közönséges tarackbúza	GY	RC
8,	<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	bálványfa	G	AC
9,	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gärtner.	enyves éger	E	C
10,	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	zamatatos turbolya	TZ	W
11,	<i>Arctium lappa</i> L.	közönséges bojtorján	GY	W
12,	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) Presl	franciaperje	TZ	DT
13,	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	fekete üröm	GY	W
14,	<i>Atriplex patula</i> L.	terebélyes laboda	GY	W
15,	<i>Ballota nigra</i> L.	fekete peszterce	GY	W
16,	<i>Biota orientalis</i> (L.) Endl.	életfa	G	I
17,	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth	siskanád tippan	TZ	RC
18,	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medic.	pásztortáska	GY	W
19,	<i>Carpinus betulus</i> L.	gyertyán	E	C
20,	<i>Centaurea micranthos</i> S. G. Gmel.	útszéli imola	TZ	DT
21,	<i>Cerasus avium</i> (L.) Mönch subsp. <i>avium</i>	vadcseresznye	K	G
22,	<i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh.	gilisztaűző varádics	K	G
23,	<i>Cichorium intybus</i> L.	mezei katáng	GY	W
24,	<i>Conium maculatum</i> L.	bürök	GY	SR
25,	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	apró szulák	GY	RC
26,	<i>Cornus sanguinea</i> L.	veregyűrű som	K	G
27,	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	egybibés galagonya	K	G
28,	<i>Dactylis glomerata</i> L.	csomós ebír	TZ	DT
29,	<i>Echium vulgare</i> L.	terjőke kígyószisz	TP	W
30,	<i>Epilobium hirsutum</i> L.	borzas fűzike	K	DT
31,	<i>Eryngium campestre</i> L.	mezei iringó	TZ	DT
32,	<i>Eupatorium cannabinum</i> L.	sédkender	TZ	DT
33,	<i>Equisetum arvense</i> L.	mezei zsurló	GY	DT
34,	<i>Ficaria verna</i> Huds.	salátaboglárka	K	C
35,	<i>Glechoma hederacea</i> L.	kerek repkény	K	DT
36,	<i>Hedera helix</i> L.	borostyán	K	G
37,	<i>Humulus lupulus</i> L.	felfutó komló	TZ	DT
38,	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	bíbor nebáncsvirág	A	AC
39,	<i>Juglans regia</i> L.	dió	G	I
40,	<i>Juniperus communis</i> L.	boróka	TZ	DT
41,	<i>Koeleria paniculata</i> Laxm.	csörgőfa	G	I
42,	<i>Lactuca serriola</i> L.	keszeg saláta	GY	W
43,	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	fagyal	E	G
44,	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	közönséges gyűjtőványfű	TZ	W
45,	<i>Lolium perenne</i> L.	angolperje	GY	DT
46,	<i>Malva sylvestris</i> L.	erdei mályva	GY	W
47,	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke	fehér mécsvirág	GY	W
48,	<i>Parthenocissus inserta</i> (A. Kern.) Fritsch	közönséges vadszőlő	G	AC
49,	<i>Pastinaca sativa</i> L. subsp. <i>pratensis</i> (Pers.)	pasztinák	TZ	DT

50,	Phragmites australis (Cav.) Trin.	nád	E	C
51,	Picea abies (L.) Karst.	luc	G	I
52,	Plantago major L.	nagy útifű	GY	W
53,	Poa pratensis L.	réti perje	K	G
54,	Populus tremula L.	rezgő nyár	TZ	G
55,	Prunus domestica L.	házi szilva	G	I
56,	Prunus spinosa L.	kökény	TZ	C
57,	Quercus cerris L.	cser	E	C
58,	Quercus petraea (Mattuschka) Liblein	kocsánytalan tölgy	E	C
59,	Quercus dalechampii Ten.	arany tölgy	E	C
60,	Rosa canina L.	gyepűrózsa	TZ	DT
61,	Rubus caesius L.	hamvas szeder	TZ	DT
62,	Salix alba L.	fehér fűz	E	C
63,	Salix fragilis L.	törékeny fűz	E	C
64,	Saponaria officinalis L.	szappanfű	TZ	DT
65,	Solidago gigantea Ait.	magas aranyvessző	K	AC
66,	Sonchus asper (L.) Hill	szúrós csorbóka	GY	W
67,	Stachys sylvatica L.	erdei tisztesfű	K	G
68,	Stenactis annua subs. strigosa (Mühl.) Soó	ligeti seprence	TZ	W
69,	Taraxacum officinale Weber ex Wiggins	pongolya pitypang	GY	RC
70,	Thuja occidentalis L.	tuja	G	I
71,	Tilia cordata L.	kislevelű hárs	K	G
72,	Trifolium pratense L.	lóhere	TZ	DT
73,	Typha angustifolia L.	keskenylevelű gyékény	E	C
74,	Typha latifolia L.	széleslevelű gyékény	E	C
75,	Urtica dioica L.	nagy csalán	TZ	DT

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U
fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
társulásalkotó fajok	E
kísérő fajok	K
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
zavarástűrő fajok	TZ
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
gyomfajok	GY

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajsza	%
unikális fajok	U	0	0%
fokozottan védett fajok	KV	0	0%
védett fajok	V	0	0%
<i>társulásalkotó fajok</i>	<i>E</i>	<i>11</i>	<i>15,0%</i>

<i>kísérő fajok</i>	<i>K</i>	<i>15</i>	<i>20,0%</i>
<i>pionír fajok</i>	<i>TP</i>	<i>1</i>	<i>2,0%</i>
II. Degradációra utaló			
<i>zavarástűrő fajok</i>	<i>TZ</i>	<i>21</i>	<i>28,0%</i>
<i>adventív fajok</i>	<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2,0%</i>
<i>gazdasági fajok</i>	<i>G</i>	<i>9</i>	<i>11,0 %</i>
<i>gyomfajok</i>	<i>GY</i>	<i>17</i>	<i>22,0%</i>
Összesen:		75 faj	100%

A táblázatban érintett növényfajok közül a természetes állapotokra utaló fajok közül dominánsak a kísérő fajok (20,0%), majd a társulásalkotó fajok (15,0%), és a legvégén a pionír fajok (2,0%).

A degradációra utaló fajok közül dominánsak a zavarástűrő fajok (28,0%), majd a gyomfajok (22,0%) majd a gazdasági növényfajok (11,0%) és végül az adventív fajok (2,0%).

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett növényfaj.

Az érintett terület állatvilága

TÖRZS: GERINCESEK (VERTEBRATA) **OSZTÁLY: KÉTÉLTŰEK (AMPHIBIA)**

REND: BÉKÁK (ANURA)

Család: Varangyfélék (Bufonidae)

Barna varangy – <i>Bufo bufo</i>	védett
Zöld varangy – <i>Bufo viridis</i>	védett

Család: Levelibéka-félék (Hylidae)

Zöld levelibéka – <i>Hyla arborea</i>	védett
---------------------------------------	--------

OSZTÁLY: MADARAK (AVES)

REND: GALAMBALAKÚAK (COLUMBIFORMES)

Család: Galambfélék (Columbidae)

Balkáni gerle – <i>Streptopelia decaocto</i>	nem védett
--	------------

REND: HARKÁLYALKATÚAK (PICIFORMES)

Család: Harkályfélék (Picidae)

Nagy fakopáncs – <i>Dendrocopos maior</i>	védett
Balkáni fakopáncs – <i>Dendrocopos syriacus</i>	védett

REND: ÉNEKESMADÁR-ALAKÚAK (PASSERIFORMES)

Család: Fecskefélék (Hirundinidae)

Molnárfecske – <i>Delichon urbica</i>	védett
---------------------------------------	--------

Füsti fecske – <i>Hirundo rustica</i>	védett
<u>Család: Varjúfélék (<i>Corvidae</i>)</u>	
Szarka – <i>Pica pica</i>	nem védett
Szajkó – <i>Garrulus glandarius</i>	nem védett
<u>Család: Cinegefélék (<i>Paridae</i>)</u>	
Széncinege – <i>Parus maior</i>	védett
Kék cinege – <i>Parus caeruleus</i>	védett
Barátcinege – <i>Parus palustris</i>	védett
Őszapó – <i>Aegithalos cudatus</i>	védett
<u>Család: Csuszkafélék (<i>Sittidae</i>)</u>	
Csuszka – <i>Sitta europaea</i>	védett
<u>Család: Rigófélék (<i>Turdidae</i>)</u>	
Feketerigó – <i>Turdus merula</i>	védett
Házi rozsdafarkú – <i>Phoenicurus ochruros</i>	védett
Vörösbegy – <i>Erithacus rubecula</i>	védett
<u>Család: Billegetőfélék (<i>Motacillidae</i>)</u>	
Barázdabillegető – <i>Motacilla alba</i>	védett
<u>Család: Verébfélék (<i>Passeridae</i>)</u>	
Házi veréb – <i>Passer domesticus</i>	nem védett
<u>Család: Pintyfélék (<i>Fringillidae</i>)</u>	
Zöldike – <i>Carduelis chloris</i>	védett
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett
Erdei pinta – <i>Fringilla coelebs</i>	védett

OSZTÁLY: EMLŐSÖK (*MAMMALIA*)

REND: CARNIVORA – RAGADOZÓK

Család: Menyétfélék (*Mustelidae*)

Nyest – <i>Martes foina</i>	nem védett
-----------------------------	------------

REND: RODENTIA – RÁGCSÁLÓK

Család: Egérfélék (*Muridae*)

Alcsalád: Pocokformák (*Arvicolninae*)

Mezei pocok – <i>Microtus arvalis</i>	nem védett
---------------------------------------	------------

3. A területen megfigyelt állatfajok jellemzése

Az állatvilág az ember által teljesen átalakított, beépített környezethez alkalmazkodva „be-lakta”. Borsodnádasd esetében, ahol az erdők a házakig lehúzódnak, az erdőben élő állatfajok, különösen a téli évszakban behúzódnak a lakott területekre.

A vizsgálat időpontjában a madárvonulás még tartott. A területen telepesen fészkelő madárfajok szaporodására alkalmas élőhely nem található, az élőhelyek szegényesek.

4. A tájkép változása, értékelése

A jellemző, leginkább a mezőgazdasági hasznosítás következtében, a növénytársulások igen szegényesek, az útpadka és árok karbantartása, a közterületek kaszálása következtében csak az útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950) és taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastris-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991), tud megtelepedni. A Hódos-patak mentén nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939) társulás jellemző igen szegényes fajszámmal. A település szűk völgyeiben, ott ahol a lakóépületek csak egy oldalon épültek az erdő, hegyvidéki gyertyános tölgyes (*Carici pilosae-Carpinetum Neuhausl & Neuhauslová* 1964 em. Borhidi 1996), középhegységi cseres tölgyes (*Quercetum petraea-cerris* Soó 1963), lehúzódnak a telkek, utak széléig.

A nyomvonal mentén lakott és beépített területek, középhegységi üde erdők, patak menti vizes élőhelyek találhatók. A vizes, nedves helyeken eluralkodott az invazív, bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) és a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*).

A tervezett ivóvíz távvezeték térképi ábrázolása szerint: a V-1-0 tervezési nyomvonala:

16.152,0 m, míg a V-1-1 jelölésű vezeték nyomvonala: 530,0 m, összesen: 16.205,0 m. A tervezett távvezeték (V-1-0) nyomvonala hosszú szakaszokon érinti a belterületet, belterületen kívül (*aszfaltozott*) utak mellett, kerékpárút (*volt ipari vasút*) azok jobb vagy bal oldalán vezet, már átalakított környezetben. A nyomvonal a Hódos-patakot a 12+776 szelvényben a közúti hídon át, majd a 10+243 szelvényben védőcsővel, a 4+093 szelvényben szintén védőcsőben a patakmeder, rézsú és mederfenék megbontása nélkül keresztezi. A nyomvonalban megépítésre kerülnek a szükséges kiszolgáló létesítmények, így vasbeton aknák az ürítési és mosatási célból.

A vezeték az ismertetett hrsz-okat keskeny sávban (*nyomvonalban*) érintik, itt kerül elvégzésre az árok kiásása, a vezeték és egyéb létesítmények beépítése, legvégén az árok betöltése és a környezet eredeti állapotba történő visszaállítása.

5. A vizsgálat összefoglalása

A tervezett ivóvíz távvezeték Borsodnádasd és Ózd között további vízellátás kívánja biztosítani Arló és Járdánháza községekben a meglevő csatlakozási helyeken át.

A tervezett ivóvíz távvezeték térképi ábrázolása szerint: a V-1-0 tervezési nyomvonala:

16.152,0 m, míg a V-1-1 jelölésű vezeték nyomvonala: 530,0 m, összesen: 16.205,0 m. A tervezett távvezeték (V-1-0) nyomvonala hosszú szakaszokon érinti a belterületet, belterületen kívül (*aszfaltozott*) utak mellett, kerékpárút (*volt ipari vasút*) azok jobb vagy bal oldalán vezet, már átalakított környezetben. A nyomvonal a Hódos-patakot a 12+776 szelvényben a közúti hídon át, majd a 10+243 szelvényben védőcsővel, a 4+093 szelvényben szintén védőcsőben a patakmeder, rézsú és mederfenék megbontása nélkül keresztezi. A nyomvonalban megépítésre kerülnek a szükséges kiszolgáló létesítmények, így vasbeton aknák az ürítési és mosatási célból.

A még nyitott árokból napi rendszerességgel az oda beesett állatfajokat (*békák, gőtek, siklók vagy akár kisebb testű emlősök, házi állatok*) össze kell gyűjteni és biztonságos helyen szabadon kell engedni.

A jellemző, leginkább a mezőgazdasági hasznosítás következtében, a növénytársulások igen szegényesek, az útpadka és árok karbantartása, a közterületek kaszálása következtében csak az útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950) és taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991), tud megtelepedni. A Hódos-patak mentén nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939) társulás jellemző igen szegényes fajszámmal. A település szűk völgyeiben, ott ahol a lakóépületek csak egy oldalon épültek az erdő, hegyvidéki gyertyános tölgyes (*Carici pilosae-Carpinetum Neuhausl & Neuhauslová* 1964 em. Borhidi 1996), középhegységi cseres tölgyes (*Quercetum petraea-cerris* Soó 1963), lehúzódik a telkek, utak széléig.

A táblázatban érintett növényfajok közül a természetes állapotokra utaló fajok közül dominánsak a kísérő fajok (20,0%), majd a társulásalkotó fajok (15,0%), és a legvégén a pionír fajok (2,0%).

A degradációra utaló fajok közül dominánsak a zavarástűrő fajok (28,0%), majd a gyomfajok (22,0%) majd a gazdasági növényfajok (11,0%) és végül az adventív fajok (2,0%).

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett növényfaj.

Az állatvilág az ember által teljesen átalakított, beépített környezethez alkalmazkodva „be-lakta”. Borsodnádasd esetében, ahol az erdők a házakig lehúzódnak, az erdőben élő állatfajok, különösen a téli évszakban behúzódnak a lakott területekre.

A vizsgálat időpontjában a madárvonulás még tartott. A területen telepesen fészkelő madár-fajok szaporodására alkalmas élőhely nem található, az élőhelyek szegényesek.

A tervezett nyomvonal nem esik országos jelentőségű védett területbe, közvetlen környezetében az Izra-völgy és az Arlói-tó különleges természetmegőrzési terület, HUBN 20015 jelölő-számú Natura 2000 terület található és 360 m-es szakaszon keresztezi a nyomvonal a Járdán-háza 0167 hrsz-ú területet, de arra káros hatást nem gyakorol. A Nemzeti Ökológiai Hálózat részeként, érintett a 95452 számú „védőövezet”, 95363 számú „védőövezet”, 95447 számú „védőövezet”, 84152 számú „ökológiai folyosó”, 87478 számú „magterület”-t érinti, ezekre azonban káros hatást nem gyakorol.

6. Felhasznált irodalom

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960

Borhidi Attila és Sántha Antal.: Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól I – II. kötet. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó Budapest, 1999.

A FLÓRA adatbázis 1.2 Taxonlista és attribútum-állomány

MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete és MTM Növénytára Budapest 1995.

Simon Tibor.: A magyarországi edényes flóra határozója Harasztok – virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest 1992

Országos Meteorológiai Intézet.: Magyarország éghajlati atlasza Akadémiai Kiadó. Budapest, 1960

Berecz András.: „Ózd és térségének biztonságos vízellátása. Borsodnádasd-Ózd települések között épülő ivóvíz távvezeték. Vízjogi létesítési engedélyes tervdokumentáció”.

Internet.: Természetvédelmi Információs Rendszer

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő

Tarcal, 2019.10.08.

7. Fényképmelléklet

1. ábra: A vezeték nyomvonala

2. ábra: A vezeték nyomvonala

3. ábra: A vezeték nyomvonala

4. ábra: A vezeték nyomvonala

8. Egyéb mellékletek

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/7516-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra
Szakmai ügyintézők: Kellner Szilárd
Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-066/2012.

HATÁROZAT

Mercsák József László (lakik: 3915 Tarcál, Klapka u. 14.) kérelmezőt, aki
született: Miskolc, 1949.05.14.;

anyja neve: Mercsék Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Nyíregyházi Főiskola (a GATE Mezőgazdasági Főiskolai Karának jogutód intézménye);
L.210/2001.; 2001. június 23.

szakképzettsége:

agrármérnök

SZTV **Élővilágvédelem**
SZTjV **Tájvédelem**

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2013. február „ 11 ”

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató megbízásából

Kavaleczné dr. Komolai Edina
mb. főosztályvezető

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a, Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu orszagoszoldhatosag.hu
---	----------------------------	--

Felelősségvállalási nyilatkozat

Alulírott

név: **Mercsák József László** egyéni vállalkozó

lakcím: **3915 Tarcál, Klapka utca 14.**

születési hely, idő: **Miskolc, 1949 május 14**

anyja neve: **Mercsák Margit**

személyigazolvány szám: **229129RA**

szakértői engedély száma: **Sz-066/2012 élővilágvédelem, tájvédelem szakterület**

nyilvántartási kód: **4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet**

A dokumentációban szereplő megállapításokat a hatályos jogszabályok, szabványok, környezet- és természetvédelmi, tájvédelmi, erdővédelmi követelmények szem előtt tartásával tettem meg, támaszkodva a szakirodalomra, eddigi tanulmányaimra, tapasztalataimra. A dokumentációba foglalt adatok, megállapítások valóságáért a felelősséget vállalom, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcál, 2019.10.08.

Mercsák József László